

Bedrijven steunen Passos Coelho

Werkgevers verwachten dat nieuwe Portugese regering investeringsklimaat verbetert

LIEVE DIERCKX

In Portugal schiet de nieuwe centrumrechtse regering onder leiding van Pedro Passos Coelho vandaag officieel uit de startblokken. Op de middag leggen de elf ministers de eed af bij president Anibal Cavaco Silva.

Passos Coelho, de leider van de centrumrechtse PSD, opteerde voor een jonge ploeg. De gemiddelde leeftijd van het team dat de komende vier jaar het Zuid-Europese land weer op het rechte pad moet krijgen, is 47 jaar. Met een krijgt Portugal de jongste regering ooit.

Veel ministers maakten nog nooit deel uit van een bestuursploeg. Maar dat gebrek aan ervaring op het hoogste politieke niveau boezemt economie en bedrijfsleiders allerminst schrik in, bleek uit een rondvraag van de krant *Diário Económico*. Omdat de nieuwkomers op sleutelposities als Economie en Financiën de nodige technische bagage hebben om de

maatregelen uit te voeren die de Portugese politici overeen zijn gekomen met de trojka - het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de Europese Centrale Bank (ECB) en de Europese Unie (EU) - hebben ze er vertrouwen in dat de ploeg Passos Coelho haar taak succesvol zal uitoefenen.

Ook de Belg Robert Matthé ziet wel muziek in de nieuwe regering. 'De nieuwe premier is jong en dynamisch en kan bovendien terugvallen op de ervaring van partijgenoot Cavaco Silva. Die heeft tussen 1985 en 1995 als premier zijn land de Europese Unie in gelooft', zegt de topman van Sociedade Transformadora de Alumínios, dat een aluminiumfabriek met 140 werknemers heeft op zo'n 15 kilometer van Porto en jaarlijks 10 miljoen euro omzet draait.

De Portugese wachten het aantreden van hun nieuwe regering gelaten af, zegt Matthé. 'De man in de straat staan moeilijke tijden te wachten. De belastingen zullen stijgen en in de sociale uit-

keringen, zoals het kindergeld, gaat het snoeiën. Onvermijdelijk gaan de Portugezen de komende jaren meer sparen en minder uitgeven. Vooral de kleine bedrijven gaan daarvan de dupe worden', voegt hij eraan toe.

Een extra handicap voor die Portugese bedrijven is de weinig florissante economische toestand van buurland Spanje. 'Omdat de bouwsector er voor jaren platligt en de werkloosheid er gigantisch hoog is, willen de Spaanse bedrijven komen meespelen op de toch al niet grote Portugese markt.'

ROOSKLEURIGER

Grotere, exportgerichte bedrijven zoals Sociedade Transformadora de Alumínios kunnen de toekomst rooskleuriger inzien, meent Matthé. 'Volgens het akkoord met de trojka moet de Portugese arbeidsmarkt flexibeler. Dat is een goede zaak. Vandaag kunnen de bedrijfsleiders alleen maar grote groepen werknemers ontslaan - bijvoorbeeld alle vrouwen, alle mannen of alle verkopers -, maar als in de groep verkopers één iemand zit die niet naar behoren presteert, kan de bedrijfsleider die niet de laan uitsturen', zegt de Vlaamse bedrijfsleider.

Vitor Gaspar verrassing op post van Financiën

De nieuwe Portugese premier, Pedro Passos Coelho, heeft een verrassende ministerploeg samengesteld. Het nieuwe kabinet telt elf leden. Drie ministers zijn lid van de CDS-PP, de meest rechtse partij in het Portugese parlement. De centrumrechtse Sociaal-Democratische Partij (PSD) van Passos Coelho levert vier regeringsleden. De overige vier posten gingen naar onafhankelijken.

De belangrijkste functie in de nieuwe regering, die van minister van Financiën, ging naar een onafhankelijke. Passos Coelho schoof verrassend Vitor Gaspar

naar voren. De econoom heeft enkele troeven. Hij is geen onbekende in Europese kringen. Zes jaar lang, van september 1998 tot december 2004, was hij de directeur-generaal van het departement onderzoek bij de Europese Centrale Bank. Daarna verhuisde hij naar Brussel om voor de Europese Commissie te gaan werken. Hij was drie jaar lang het hoofd van het Bureau voor Europese Beleidsadviseurs. Die contacten in Europese kringen kunnen hem nog van pas komen bij de uitvoering van het reddingsplan van de EU en het IMF.

Vitor Gaspar.

Hij wijst er ook op dat de opzegvergoedingen en de overuren goedkoper worden. 'En om de export aan te zwengelen komen er fiscale stimuli.'

Om nieuwe investeerders aan te trekken, doet de regering er volgens Matthé goed aan de corruptie in het land streng aan te pakken en meer rechtszekerheid te creëren voor buitenlandse investeerders.

'Maar bovenal moet de nieuwe regeringsploeg zorgen voor een mentaliteitswijziging onder de bevolking. De Portugezen zijn zo fatalistisch. Als de voorzitter van een voetbalclub corrupt is of een bedrijfsleider belastingen ontduikt, komen ze daartegen niet in opstand. Ze vinden dat maar normaal', weet Matthé.

Langetermijnplanning is aan

de Portugezen evenmin besteed, stipt de Belgische bedrijfsleider aan. 'De regering-Passos Coelho moet dus niet alleen economisch de punten op de i zetten. De grootste uitdaging wordt die mentaliteitswijziging bewerkstelligen. Dat wordt geen lachertje, want die fatalistische, afwachtende houding zit diep ingebakken bij de Portugezen.'

Berlusconi voor dubbele test in Kamer

LIEVE DIERCKX

De Italiaanse premier Silvio Berlusconi staat deze week weer voor een dubbele populariteitstest in het parlement. Vandaag troyseert hij in de kamer een vertrouwensstemming over maatregelen die de groei moeten stimuleren. Morgen moeten de kamerleden het vertrouwen in de ploeg-Berlusconi en haar regeringsprogramma voor de komende twee jaar bevestigen.

De kans dat de zakenman-politicus struikelt over een van de twee vertrouwensstemmingen lijkt klein. Afgelopen weekend bestelde de Lega Nord, de separatistische coalitiepartner van Berlusconi, zijn steun aan de premier voorlopig te behouden.

Maar Lega Nord-leider Umberto Bossi verbond wel enkele voorwaarden aan die steun. Zo eiste hij dat de regering snel belastingverlagingen doorvoert. 'De oorlog in Libië kost ons een miljard euro. Bouw die dure oorlogsmisseries af en er komt ruimte vrij om de belastingdruk te verlagen', stelde Bossi tijdens zijn speech. Hij wees er ook op dat Italië overspoeld wordt door migranten die op de vlucht zijn voor het geweld in Libië.

'Hervormingen leiden tot ondergang Assad'

Syrië-expert Nikolaos van Dam gelooft niet in beloften regime | Westen te optimistisch over slaagkansen Arabische protestgolf

INTERVIEW
ERIK ZIARCZYK

De Syrische president Bashar al-Assad heeft weinig indruk gemaakt met zijn hervormingsplannen. Ook oud-diplomaat Nikolaos van Dam, een Syrië-specialist, reageert sceptisch. 'Ik zie deze dictatuur eerder vervangen worden door een andere dictatuur dan door een democratie.'

Met spanning was in het binnen- en buitenland uitgekeken naar de toespraak van Bashar al-Assad. Het was weer bijna twee maanden geleden dat de president zich publiekelijk had uitgesproken over het volksprotest dat in maart was uitgebroken. Maar de toespraak was een sof. Assad rammelde opnieuw een lijstje af met beloften voor hervormingen, waaronder een nationale dialoog.

Niemand die gelooft dat het Assad menens is. Zeker niet nu het regime steeds driester tewerk gaat om het protest de kop in te drukken. De voorbije weken escaleerde het geweld in het noorden, aan de grens met Turkije. Duizenden Syriërs ontvluchtten het land voor een bloedige terreurcampagne door Assads troepen.

De Syrische president beweert dat hij het slachtoffer is van een buitenlands complot. 'Dat is natuurlijk volstrekt onzin', zegt de Syrië-expert Nikolaos van Dam. 'De opstand komt van binnenuit. Het is een authentieke Syrische revolutie die heel vreedzaam is begonnen, maar is uitgedaagd in geweld. En het valt nog te bekijken of de oppositie daarvoor verantwoordelijk is.'

De Nederlandse oud-diplomaat Van Dam is een autoriteit inzake het Syrische regime. Vorige maand verscheen de vierde, fors uitgebreide editie van 'The Struggle for Power', wereldwijd gezien als het referentiewerk over het moderne Syrië. Als diplomaat werkte Van Dam jaren in het Midden-Oosten. Hij was ambassadeur in Irak en Egypte en zaakgelastigde in Libië.

Assad had de mond vol van hervormingen. Kan hij het tijd nog keren?

Nikolaos van Dam: 'Ik denk het niet. Hervormingen komen te laat omdat Assad zijn legitimiteit is kwijtgeraakt bij een groot deel van de bevolking. In het begin van de protesten trokken de mensen nog de straat op om vrijheid te eisen. Nu wordt luid om de afzetting van het regime geroepen.'

'En wat zou Assad dan moeten

De Syrische president Bashar al-Assad richtte zich gisteren in een toespraak op tv tot de natie. Hij beloofde een nieuwe grondwet en hervormingen en noemde de opstand 'een samenzwering'.

© REUTERS

veranderen? Volgens mij leiden hervormingen per definitie naar de ondergang van het Syrische regime. Want zodra de regerende Baath-partij het monopolie op de macht verliest, moeten de vroegere leiders verantwoording afleggen. En zij hebben ook al lang gezien hoe het is gegaan in Egypte. Ik geef toe dat ik nooit had verwacht dat Moebarak zo kort na zijn aftreden al in de cel zou zitten.'

Te horen is dat Assad wel wil toegeven, maar wordt overvleugeld door de hardliners in het regime.

Van Dam: 'Bashar al-Assad heeft geen persoonlijke macht, in tegenstelling tot zijn vader Hafez. Assad junior is als het ware geparacheuteerd boven op de dictatuur. Na de dood van Hafez in 2000 zat het regime zonder leider. Om een open machtstrijd te verijdelen, is toen gekozen voor Bashar.'

'Ik vraag me vaak af of het mogelijk is een dictatuur te hebben

zonder dictator. Want wie luistert naar Assad? Veelzeggend was dat zijn woordvoester ooit zei dat de president het leger had bevolen niet meer op de betogers te schieten. Wel, er werd gewoon doorgeschoten. Want die mensen hebben de bevolking jarenlang geïntimideerd en gemarteld, zonder verantwoording te moeten afleggen.'

In 1982 liet Hafez al-Assad duizenden tegenstanders vermoorden in de stad Hama. Gaan we nu dezelfde weg op?

Van Dam: 'Er is een groot verschil met de bloedige repressie in 1982. Toen had de Moslimbroederschap een geweldadige campagne

gelanceerd tegen het minderheidsregime van de Alawieten, een sjiietische stroming. Wat we nu meemaken, is een vreedzame oppositie

Het zullen niet de betogers zijn die het Syrische regime omverwerpen.

waaraan groepen van uiteenlopende strekkingen deelnemen.'

Is een sektarisch conflict in de maak tussen de soennitische meerderheid en de Alawieten?

Van Dam: 'De vrees is inderdaad onmiskenbaar. Maar ik zie niet meteen een burgeroorlog uitbreken tussen de verschillende be-

volkings- of geloofsgroepen. Al was het maar dat niemand daar om staat te springen. Alle partijen beseffen dat een sektarisch conflict alleen maar verliezers oplevert.'

Er zijn berichten over munitie in het leger. Ziet u barsten in het regime?

Van Dam: 'Neen. Ik zie geen signalen van onenigheid aan de top van het Assad-bewind. Het grootste gevaar voor het regime komt van binnenuit, en dan vooral van het leger. Het zullen niet de betogers zijn die het regime ten val brengen. Maar het is moeilijk om de kans op een staatsgreep in te schatten. De aanhangers van Assad zitten op sleutelposities.'

LENTE

De Arabische Lente is nu zes maanden bezig. Hoe kijkt u daartegen aan?

Van Dam: 'De situatie is in ieder land anders en al die verschillende opstanden hebben elkaar

natuurlijk wel beïnvloed. Er is veel in beweging. Maar het gaat me te ver om dat te bestempelen als de 'Arabische Lente'. Bij lente denk ik aan mooie bloemen en aangename geuren. En hier ruik ik eerder veel bloed en geweld.'

Zegt u nu: hoog tijd voor wat meer realisme?

Van Dam: 'Het optimisme is heel groot geweest maar was zelden gerechtvaardigd. In Egypte bijvoorbeeld zijn een aantal ministers opzij geschoven. Maar de harde kern van het oude regime, en dan vooral de militairen, maken nog steeds de dienst uit. We moeten nog zien in welk land een democratie komt.'

Marokko heeft toch democratische hervormingen aangekondigd?

Van Dam: 'Ja, luister eens. Dat wil gewoon zeggen dat de koning een iets minder belangrijke rol zal spelen. Het zijn wat institutionele

Europa verstrengt sancties tegen regime in Syrië

De Europese Unie gaat onderzoeken hoe bijkomende sancties kunnen worden ingesteld tegen het regime in Damascus. Dat is gisteren beslist op een vergadering van de Europese ministers van Buitenlandse Zaken. De Europese minister van Buitenlandse Zaken, Cathy Ashton, noemde de toespraak van president Assad maandagochtend ontgoochelend. De ministers van Buitenlandse Zaken overliepen gisteren diverse landen waar de Arabische lente in het slop geraakt is. Veel macht om daar verandering in te brengen, heeft Europa echter niet. Dat geldt zeker voor Syrië, waar ook de VS en zelfs Turkije enkel kunnen toekijken. Europa veroordeelt de escalatie van het geweld. Damascus wordt opgeroepen een dialoog te beginnen en stevige politieke hervormingen door te voeren.

Met het Libische regime wil Europa niets meer te maken hebben. Kolonel Muammar Khadafi heeft geen enkele legitimiteit meer en daarom moet de druk worden opgevoerd. Europa gaat daarom voluit achter de nationale overgangsraad staan. Die zal meer steun en geld krijgen. Dat geldt moet onder meer komen van de bevroren eigendommen van de huidige leiders in Tripoli.

Ook de landen aan de Europese oostgrens blijven een prioriteit van de Europese Unie, zeker nu Polen over twee weken de voorzittershamer van de vakruden overneemt.

DDW

ingreepjes. Maar betekent dat ook dat er vrijheid van meningsuiting komt? Het zijn misschien stapjes in de goede richting. Een rooskleurig beeld levert het niet op.'

'Trak zou ook uitgroeien tot een modeldemocratie na de Amerikaanse invasie van 2003. Inmiddels zijn we acht jaar verder en is daar nog niets verwezenlijkt. Het zou fantastisch zijn als in Syrië een vrijer regime komt. Maar ik zie het niet zo snel gebeuren. Ik zie eerder nog deze dictatuur vervangen worden door een andere dictatuur.'